

כדתנן: שנתות היו במידת החין שבמקדש, כדי לסמן בהן: **עד כאן יש ליתן את חצי ההין לפר.** **עד כאן** שלישית ההין לאיל. **ועד כאן לכבש,** רביעית ההין.

[רש"י מביא פירוש אחר בשם רבותיו, דאנדיפא דרבי יצחק היינו שסדין את כל הגוף שיקבל גוון אדום, ולא להשיר השיער. ומשתמשים לזה בסיד עבה. ורב כהנא מקשה על זה שאין הדרך לסוד כל הגוף מחשש שמא תמות, כשם שמתה בתו של הנכרי. אלא מתרץ שהיו סדין שנתות, היינו אבר אבר. ורש"י דוחה פירוש זה, שאין דרך הש"ס לקרוא לאבר אבר בלשון שנתות].

ואיבעית אימא: מאי אנדיפא? אפותא, פדחת, שהיו סדין את הפדחת [לא במקום השיער], כדי שיקבל גוון אדום, ולכן היו משתמשים בסיד עבה יותר מהסיד העשוי להשיר שיער.

וכי הא דהווא בר גליל, דאיכלע לבבל, דאמרו ליה: **קום דרוש לנו במעשה מרכבה.**

אמר להו: אדרוש לכו כדדרש רבי נחמיה לחבריה.

ונפקא ערעיתא צירעה מן כותל, ומחתיה נשכתו **באנדיפי** בפדחתו, ומית.

ואמרו ליה אמרו על ההוא בר גליל: מן דיליה מידו דא ליה, באה לו זאת. כי לא היה לו לדרוש במעשה מרכבה.

הרי שאנדיפי לשון פדחת.

מתניתין:

אדמה טיט אדום, שיעור הוצאתו כחותם

המרצופין, שיש בו שיעור כדי לעשות מהטיט חותם על שקים של סחורה, **דברי רבי עקיבא.**

וחכמים אומרים: כחותם האיגרות שחותמים מכתבים כדי שלא יקרא בהם איש אחר. והוא פחות מחותם המרצופין.

זבל וחול הדק — כדי לזבל קלח של כרוב, דברי רבי עקיבא.

וחכמים אומרים: כדי לזבל כרישא חציר. והוא פחות מקלח של כרוב.

חול הגס — כדי ליתן ממנו על מלא כף סיד של סידין. שהיו מערבבין חול בסיד, וכמות חול הנצרכת לכף סיד הוא שיעור ההוצאה.

קנה — כדי לעשות קולמוס.

ואם היה הקנה עבה או מרוסס סדוק, שאינו ראוי לכתיבה, שיעורו **כדי לבשל בו ביצה קלה שבביצים.** והיינו ביצת תרנגולת, כאשר היא טרופה, מעורבבת, ונתונה באילפס שכבר הוחם, וממהרת להתבשל. [רע"ב].

ושיעור הקנה הוא כדי להסיק בו את האילפס הזה.

גמרא:

שנינו במשנה: **על מלא כף סיד.**

תנא: כדי ליתן על פי כף של סידין.

והוינן בה: **מאן תנא דסבר דחול מעלי** משפר ליה לסיד?